

Na temelju odredbi Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18), te članka 56. Statuta Knjižnice i čitaonice Simo Mraović Gvozd („Službeni vjesnik“ br. 81/24), a uz prethodnu suglasnost Općinskog vijeća Općine Gvozd, KLASA: 611-04/24-01/06, URBROJ: 2176-9-02-24-2 od 20. prosinca 2024. godine, v.d.ravnatelj Knjižnice i čitaonice Simo Mraović Gvozd, dana 21. prosinca 2024. godine, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu (u nastavku teksta: Pravilnik) uređuje se u Knjižnici i čitaonici Simo Mraović Gvozd (u nastavku teksta: Knjižnica) provođenje zaštite na radu i zaštita radnog okoliša u prostorima Knjižnice.

Zaštita na radu obuhvaća skup pravila kojima se štiti sigurnost i zdravlje radnika, korisnika i trećih osoba u Knjižnici.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Knjižnica provodi zaštitu na radu radi osiguravanja nesmetanog rada radnika te sigurnog boravka korisnika i ostalih osoba u prostorima Knjižnice.

Provođenje zaštite na radu sastavni je dio radnih obveza radnika Knjižnice.

Članak 4.

Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na sve osobe koje u Knjižnici obavljaju poslove prema ugovoru o radu na neodređeno ili određeno vrijeme, ugovoru o volonterskom radu, ugovoru o djelu i ugovoru o stručnom osposobljavanju.

Članak 5.

Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika.

Članak 6.

Provođenjem mjera zaštite na radu osigurava se radnicima Ustavom zajamčeno pravo na sigurne uvjete rada, a za slučaj ozljede na radu, profesionalnog ili drugog oboljenja prava kojima se zajamčuje radnikova socijalna sigurnost.

Poslodavac te radnici s posebnim ovlaštenjima dužni su organizirano provoditi zaštitu na radu, a u slučaju ozljede radnika, profesionalnog ili drugog oboljenja pomagati mu u ostvarivanju njegovih prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te drugih prava koja mu pripadaju s osnove rada.

II. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 7.

Preventiva zaštite na radu obuhvaća planirane ili poduzete mjere u svim radnim procesima u prostorima Knjižnice s ciljem izbjegavanja, procjenjivanja, sprječavanja ili smanjenja rizika na radu.

Članak 8.

Zaštita na radu u prostorima Knjižnice provodi se prema osnovnim, posebnim i priznatim pravilima zaštite na radu, u skladu sa zakonom i provedbenim propisima.

Članak 9.

Radnici Knjižnice obvezni su primjenjivati pravila zaštite na radu tako da se poslovi u Knjižnici obavljaju na siguran način te kako bi se spriječila ozljeda na radu, profesionalna i druga bolest ili smrt, a korisnicima usluga siguran boravak u Knjižnici.

III. ORGANIZIRANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Članak 10.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima.

Za provođenje zaštite na radu ovlašteni su radnici i ravnatelj.

Članak 11.

Provođenje zaštite na radu u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom kao i drugim propisima i aktima ravnatelj može u pisanom obliku prenijeti na ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada.

Ovlaštenik zaštite na radu za svoj rad odgovara ravnatelju.

Članak 12.

Ovlaštenik zaštite na radu:

- organizira provedbu zaštite na radu sukladno zakonskim i podzakonskim propisima,
- skrbi o unaprjeđivanju zaštite na radu poradi očuvanja zdravlja i života radnika,

- nadzire primjenu pravila zaštite na radu,
- skrbi se da zaposlenici budu upoznati s ovim Pravilnikom,
- skrbi se za ostvarivanje plana evakuacije, spašavanje i pružanje prve pomoći te za ispravnost odgovarajuće opreme,
- podnosi prijavu ravnatelju protiv prekršitelja mjere zaštite na radu,
- predlaže ravnatelju otklanjanje utvrđenih nedostataka glede zaštite na radu,
- prati podatke u svezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima,
- surađuje s tijelima inspekcije rada i drugim ovlaštenim ustanovama, daje im potrebna obavještenja, podatke i isprave,
- organizira i skrbi se o provedbi rješenja inspektora rada,
- nadzire ispravnost i uporabu opreme, strojeva, uređaja i osobnih zaštitnih sredstava,
- nadzire nabavku, ispravnost i čuvanje osobnih zaštitnih sredstava i vodi odgovarajuće evidencije,
- zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada,
- skrbi se o osposobljavanju zaposlenika iz zaštite na radu odnosno za rad na siguran način.

Članak 13.

Ovlaštenik zaštite na radu dužan je:

- obustaviti rad na radnom mjestu na kojem postoji neposredna opasnost po život radnika i članova odnosno korisnika Knjižnice zbog toga što nisu provedene mjere zaštite na radu,
- obustaviti rad na radnom mjestu ili u radnom okolišu u svim slučajevima u kojima je ugroženo zdravlje radnika i članova tj. korisnika Knjižnice,
- zahtijevati da se nedostaci koji ugrožavaju život i zdravlje zaposlenika ili članova, korisnika otklone odmah ili u roku koji se odredi.

Svi radnici dužni su bez odlaganja izvršiti zahtjev ovlaštenika zaštite na radu u svezi s provedbom zaštite na radu.

Svako neizvršavanje mjera zaštite na radu smatra se težom povredom obveza iz radnog odnosa.

Članak 14.

Ravnatelj obavlja sljedeće poslove iz područja zaštite na radu:

- predlaže opće akte iz zaštite na radu,
- predlaže upute o postupanju u skladu s pravilima zaštite na radu,
- prati izvršavanje plana i programa mjera zaštite na radu,
- prihvaća reviziju i elaborat o procjeni opasnosti,
- razmatra i prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provedbi mjera zaštite na radu,
- odlučuje o financiranju projekata iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu,
- ugovara osiguranje radnika za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- ugovara usluge sa službom medicine rada radi osiguranja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite (prethodni, periodični i izvanredni pregledi),
- donosi odluke o provedbi odredaba ovoga Pravilnika i drugih pravila i propisa iz zaštite na radu,

- odlučuje o radu radnika dužem od punog radnog vremena u slučajevima sprječavanja ozljede na radu,
- privremeno udaljuje s radnog mjesta radnika ako je zatečen u vršenju teže povrede obveza iz radnog odnosa u svezi sa zaštitom na radu kojom se ugrožava provedba zaštite na radu odnosno sigurnost drugih ljudi,
- donosi plan evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja,
- osigurava ovlašteniku zaštite na radu uvjete za nesmetano provođenje mjera zaštite na radu radi očuvanja života i zdravlja radnika i članova, odnosno korisnika Knjižnice,
- obavlja druge poslove u svezi zaštite na radu sukladno Zakonu i drugim propisima.

Obveze i prava radnika

Članak 15.

Radnici su dužni:

- čuvati sredstva rada,
- urediti radno mjesto prije i poslije rada,
- pridržavati se propisanih mjera zaštite na radu,
- osigurati zaštitu od opasnih i štetnih utjecaja na njihovu zdravstvenu i radnu sposobnost i to zahtijevati od Knjižnice.

Radnik Knjižnice koji se ne pridržava odredbi ovog Pravilnika odgovara za povredu obveza iz radnog odnosa i štetu koju svojim radom prouzroči Knjižnici.

Članak 16.

Radnik Knjižnice je dužan osposobiti se za rad na siguran način kada ga Knjižnica uputi na osposobljavanje, a osobito:

- upoznati se sa opasnostima na radnom mjestu,
- pridržavati se propisa, pravila i uputa prilikom obavljanja poslova na svom radnom mjestu,
- pri radu na radnom mjestu koristiti propisana osobna zaštitna sredstva,
- prije početka rad pregledati mjesto rada te o eventualno uočenim nedostacima izvijestiti ovlaštenika zaštite na radu,
- posao obavljati sukladno pravilima struke, uputama proizvođača strojeva, uređaja, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari te prema uputama ravnatelja,
- o eventualnim oštećenjima na sredstvima rada ili osobnim zaštitnim sredstvima nastalih tijekom rada izvijestiti Ovlaštenika zaštite na radu,
- prije napuštanja radnog mjesta ostaviti sredstva rada u takvom stanju da ne ugrožavaju druge zaposlenike, članove tj. korisnike Knjižnice i sredstva rada, posebno voditi računa za isključenje svih električnih i plinskih trošila, te za zaključavanje svih radnih i pomoćnih prostorija i zatvaranje prozora,
- isključiti iz rada sva računala koja se koriste u prostoru Knjižnice,
- u slučaju potrebe obavljati i druge poslove po nalogu ravnatelja.

Članak 17.

Radnik koji radi na radnom mjestu čistača odgovoran je:

- za isključivanje svih električnih i plinskih trošila nakon završetka rada,
- za zaključavanje svih radnih i pomoćnih prostorija nakon završetka rada, za čuvanje ključeva odnosno uredno pohranjivanje ključeva na za to određeno mjesto,
- za redovito i ispravno odlaganje otpadnog materijala na za to određeno mjesto,
- za upotrebu osobnih zaštitnih sredstava,
- za davanje obavijesti Ovlašteniku zaštite na radu o svim uočenim nedostacima, kvarovima, oštećenjima i slično.

Članak 18.

Svaki radnik ima pravo:

- upoznati se s ovim Pravilnikom i drugim propisima zaštite na radu,
- osposobiti se za rad na siguran način kada ga Knjižnica uputi na osposobljavanje,
- upoznati se sa opasnostima na radnom mjestu,
- dobiti obavijesti o svim promjenama u radnom procesu koje utječu na njegovu sigurnost i zdravlje,
- odbiti rad ako mu neposredno prijete opasnost za život i zdravlje zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu o čemu izvješćuje Povjerenika na radu,
- zahtijevati od Ovlaštenika zaštite na radu otklanjanje štetnosti i nedostataka koji su opasni za život i zdravlje zaposlenika, a ukoliko se ne uklone, izvijestiti o tome ravnatelja i Povjerenika zaštite na radu.

Odgovornost za štetu na radu i u vezi s radom

Članak 19.

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

Članak 20.

Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Osposobljavanje za rad na siguran način

Članak 21.

Osposobljavanje za siguran način rada u smislu ovoga Pravilnika smatra se organizirana i unaprijed programirana djelatnost putem koje radnici stječu znanja, vještine i iskustva za siguran rad.

Članak 22.

Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način utvrđuje se ovisno o procjeni opasnosti, a sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela.

Programima moraju biti obuhvaćeni postupci za siguran način rada.

Sustav, plan i program osposobljavanja donosi ravnatelj.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se u pravilu tijekom radnog vremena.

Članak 23.

Poslodavac je obvezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

- prije početka rada,
- kod promjene u procesu rada,
- kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene,
- kod uvođenja nove tehnologije,
- kod upućivanja radnika na novi posao.

Članak 24.

Program osposobljavanja radnika za siguran rad donosi Poslodavac.

Obavješćavanje iz zaštite na radu

Članak 25.

Na mjestima rada obvezno je dati radnicima odgovarajuće pisane obavijesti, a po potrebi i pisane upute koje se odnose na opasnost i štetnost po sigurnost i zdravlje u vezi s poslovima koji se obavljaju.

Sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada

Članak 26.

Poslodavac je obvezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu sa pravilima zaštite na radu.

Poslodavac je obvezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu sa pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Ispitivanje sredstava rada i mjesta rada obavljaju radnici stručno osposobljeni za obavljanje tih poslova ili na temelju ugovora ovlaštena pravna ili fizička osoba.

Ispitana sredstva rada i uređaji koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona sve do njihova osposobljavanja za daljnji rad u smislu pravila o zaštiti

na radu, a u radnom prostoru koji ne zadovoljava osnovna pravila o zaštiti na radu prekida se rad.

Članak 27.

Poslodavac može zabraniti rad u radnom prostoru u kojemu su nastale promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.

Zaštita od elementarnih nepogoda, požara, eksplozija, evakuacija i spašavanje

Članak 28.

Poslodavac utvrđuje Plan evakuacije i spašavanja radnika u slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti život ili zdravlje radnika na radu i ostalih nazočnih osoba (elementarne nepogode, požar, eksplozija i sl.), organizira i određuje osobe koje će provoditi evakuaciju i spašavanje iz poslovnih prostorija i prostora.

Plan evakuacije i spašavanja donosi ravnatelj i s njim moraju biti upoznati svi radnici u okviru programa osposobljavanja za siguran rad ili po posebnom programu za evakuaciju i spašavanje.

Osobama koje su određene da provode evakuaciju i spašavanje mora se staviti na raspolaganje sva potrebna oprema.

Pružanje prve pomoći i medicinske pomoći

Članak 29.

Pod pojmom ozljeda na radu podrazumijeva se oštećenje zdravlja radnika nastalo za vrijeme rada prouzročeno neposrednim mehaničkim, fizičkim ili kemijskim djelovanjem.

Pod ozljedom na radu smatra se i oštećenje zdravlja radnika nastalo na redovnom putu od stana do mjesta rada ili obratno, odnosno na putu naređenom radi izvršenja službenog zadatka, sukladno propisima.

Članak 30.

U slučaju ozljede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno izvijestiti ravnatelja.

Ravnatelj je dužan bez odgađanja doći na mjesto događaja i:

- sam ili uz pomoć stručnog radnika ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije u mogućnosti, evakuirati radnika iz prostora u kojemu je nastala ozljeda,
- organizirati pružanje prve pomoći,
- prema potrebi pružiti hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozlijeđenoga radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu,
- o događaju, naravi ozljede i poduzetim mjerama bez odgađanja izvijestiti osnivača.

Zaštita radnika

Članak 31.

Zabranjeno je pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje u radnim prostorijama i ostalim prostorima Knjižnice.

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Članak 32.

Provjeru alkoholiziranosti i prepoznavanja simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti, po pisanom nalogu ravnatelja obavlja Ovlaštenik zaštite na radu.

O obavljenoj provjeri alkoholiziranosti sastavlja se zapisnik.

U zapisnik iz stavka 2. ovog članka upisuju se:

- osobni podaci o radniku,
- podaci o radnom mjestu na kojemu radnik radi,
- okolnosti koje su prouzročile provjeru alkoholiziranosti,
- način provjere,
- izjava radnika čija se alkoholiziranost provjerava,
- izjave ostalih nazočnih radnika (svjedoka) i ravnatelja.

Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljavanju radnika s radnog mjesta koju donosi ravnatelj.

Zdravstvena zaštita na radu

Članak 33.

Poslodavac je obvezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Radi osiguranja zdravstvenog nadzora primjerenog rizicima za sigurnost i zdravlje na radu kojima je izložen radnik, poslodavac je obvezan radniku, jednom u pet godina, na njegov zahtjev osigurati zdravstveni pregled.

Obveze prema tijelima nadzora

Članak 34.

Vanjski nadzor nad provedbom poslova zaštite na radu obavlja se temeljem zakona i drugih propisa, a unutarnji nadzor sukladno propisima i odredbama ovoga Pravilnika i drugih akata Poslodavca.

Članak 35.

Svi su radnici dužni omogućiti inspektoru rada obavljanje nadzora i pružati pomoć u nadzoru kad to zatraži.

Ovlaštenik zaštite na radu i ravnatelj ovlaštene su osobe za pružanje pomoći inspekciji rada.

Radnici iz stavka 2. ovog članka dužni su dati inspektoru rada potrebna obavještenja, staviti na uvid isprave te omogućiti da se utvrde činjenice koje su potrebne radi ocjene je li postupljeno sukladno odredbama propisa.

Članak 36.

Poslodavac je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad.

Poslodavac je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici.

Isprave i evidencije

Članak 37.

Ovlaštenik zaštite na radu izrađuje godišnje izvješće o ozljedama i slučajevima profesionalnih bolesti i podnosi ga inspekciji rada sukladno odredbama zakona i drugih propisa.

Odgovornosti radnika u provođenju zaštite na radu

Članak 38.

Radnik koji pri radu ne primjenjuje zaštitu na radu po propisanim pravilima, pravilima za siguran rad, uputama i instrukcijama odgovara ravnatelju.

Radnik koji ne primjenjuje zaštitu na radu prema odredbama ovoga Pravilnika i odredbama zakona i drugih propisa te se ne ponaša vezano za zaštitu na radu u skladu s danim uputama i instrukcijama, čini povredu radne obveze.

Članak 39.

Radnik čini osobito tešku povredu obveze iz radnog odnosa ako uslijed propuštanja te nepoduzimanja određenih radnji te postupanja suprotno obvezama utvrđenim ovim Pravilnikom dođe do ozljede radnika, do skupne ozljede, uništenja ili težeg oštećenja sredstava rada ili općenito do ugrožavanja sigurnosti života i zdravlja radnika na radu i to:

- ako na rad ne dođe u normalnom tjelesnom ili psihičkom stanju,
- ako ne prijavi ravnatelju okolnosti zbog kojih nije u mogućnosti sigurno raditi,
- ako ne obavlja poslove u skladu s propisanim i utvrđenim pravilima zaštite na radu,
- ako ne pristupi provjeri osposobljenosti za siguran rad,
- ako ne napusti mjesto rada kad to od njega traži ravnatelj,
- ako ne primijeni osobna zaštitna sredstva i opremu,
- ako ne upozori svakog drugog radnika na opasnosti i štetnosti koje postoje za radnike ili druge osobe,
- ako ne upozori ravnatelja, Ovlaštenika zaštite na radu na pojave i događaje koje mogu činiti opasnost za radnike, druge osobe ili sredstva rada,
- ako ne pristupi provjeri zdravstvene sposobnosti kad radi na poslovima s posebnim uvjetima rada,
- ako ne prihvati raditi i na drugim poslovima za slučaj privremenog udaljenja s rada zbog zaštite na radu,
- ako tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti te ih unosi u prostore i prostorije Knjižnice,
- ako puši na mjestima na kojima to nije dopušteno ili je izričito zabranjeno osobito zbog opasnosti od požara i eksplozije,

- ako ne pazi da ne bi ugrozio sigurnost, život i zdravlje drugih radnika.

Zbog osobito teških povreda obveza iz radnog odnosa iz prethodnog stavka ravnatelj ima pravo izvanredno otkazati ugovor o radu bez prethodne opomene.

Članak 40.

Radnik koji na radu ili u vezi s radom namjerno ili iz krajnje nepažnje prouzroči štetu, obvezan je štetu nadoknaditi sukladno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

Odgovornosti poslodavca i njegovih ovlaštenika

Članak 41.

Prava, obveze i odgovornosti Poslodavca i odgovornih osoba Poslodavca utvrđeni su Zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima. Prava, obveze i ovlasti ovlaštenika Poslodavca utvrđuju se ugovorom o radu.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 42.

Izmjene i dopune ovoga Pravilnika izvršit će se na način koji je propisan za njegovo donošenje.

Članak 43.

Tumačenja odredbi ovog Pravilnika daje ravnatelj.

Članak 44.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu Knjižnice i čitaonice Simo Mraović Gvozd KLASA: 022-01/16-01/01, URBROJ:2176-96-01-16-1 od 29. lipnja 2016. godine.

Članak 45.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Knjižnice, a primjenjuje se od dana stupanja na snagu.

Ovaj Pravilnik objavljen je na Oglasnoj ploči Knjižnice 22. prosinca 2024. godine, a stupio je na snagu 30. prosinca 2024.godine.

KLASA: 611-04/24-01/10
URBROJ: 2176-96-24-4
Vrginmost, 30. prosinca 2024.

v.d.ravnatelja Knjižnice i čitaonice Gvozd
Senka Crevar